

Hungarian A: literature – Higher level – Paper 1
Hongrois A : littérature – Niveau supérieur – Épreuve 1
Húngaro A: literatura – Nivel superior – Prueba 1

Friday 8 May 2015 (afternoon)
Vendredi 8 mai 2015 (après-midi)
Viernes 8 de mayo de 2015 (tarde)

2 hours / 2 heures / 2 horas

Instructions to candidates

- Do not open this examination paper until instructed to do so.
- Write a literary commentary on one passage only.
- The maximum mark for this examination paper is **[20 marks]**.

Instructions destinées aux candidats

- N'ouvrez pas cette épreuve avant d'y être autorisé(e).
- Rédigez un commentaire littéraire sur un seul des passages.
- Le nombre maximum de points pour cette épreuve d'examen est de **[20 points]**.

Instrucciones para los alumnos

- No abra esta prueba hasta que se lo autoricen.
- Escriba un comentario literario sobre un solo pasaje.
- La puntuación máxima para esta prueba de examen es **[20 puntos]**.

Írjon irodalmi kommentárt az alábbiak közül az **egyikről**:

1.

Szép, és tudja, hogy ezt más is így gondolja. A ruhája színes, végső soron minden ruhája az, nemcsak a ma viselt, ebben most van kék, sárga, piros és zöld is, mindenféle jó árnyalat, a kék és a piros különösen erős, felirat nincs, minták igen. A száján rúzs, halvány, talán csak szájfény. Hosszú haja puhán omlik a vállára, ez ad neki egyfajta szelídséget, természetes vörös egyébként, ez meg vadítja, a múlt héten melírcsíkok¹ kerültek bele, elégedetlen velük, máshogy képzelte, majd átfesteti, ezek csak kis korrekciók, ha igazán túl lesz a fájdalomán, komolyabb változásokra is sor kerülhet. Inkább elszánt, mint dühös vagy bánatos, ez a három érzés vitatkozik benne egy ideje, hol az egyik kerül előtérbe, hol a másik, a harmadik ritkábban, megy lendületesen sötét napszemüvegében, most még indokolt, még süt a napfény, de már nem sokáig. Szilárd az elhatározása, nem fog elbizonytalanodni, nem megoldhatatlan a feladat, a szerelem úgyis kezdett már kiszaladni belőle, csak hát ez kevés, a szívet teljesen ki kell szedni a dologból. Muszáj ügyesen a praktikumra koncentrálni, a racionális érvek előbb-utóbb felülírják az érzéseket, agyban biztos, a többi kérdéses, de menni fog, mert tudja mit akar, okos. Mire a kávéját kortyolja majd a második találkozásán, ami szeretőjének szerelmével esedékes, aki miatt csak szerető lehet, már jó lesz minden, addigra lehullanak róla a tonnák, kár, hogy nem mondhat el semmit kávézó partnerének, mégsem panaszkodhat valakire, aki éppen annak a vőlegénye. Félő egyébként, hogy rájött a lány, amire nem lett volna szabad, talán ezért is akar beszélni vele mindenképpen még ma, szerencsére más lehetséges magyarázat is akad. Kétszer találkoztak, második alkalommal beszélgettek is pár percet, akkor került szóba, hogy angoltanításból él, a lány ennek megörült, mert tervbe vett egy nyelvvizsgát, szó esett valami együttműködésről ez ügyben. Reméli, hogy erről lesz szó, jó lenne.

Ránéz az órájára, lassít, nem akar túl korán a könyvtár elé érni, van még ideje, körbenéz, a környező házak falát vizsgálja, ütött-kopott a város, főleg ez a része, szomorúak, elkeserítőek a színei. Megáll egy piros lámpánál, még az autók is mind ezüstszürkék, fehérek, semmilyenek. Ilyenek a napok is, amikor kiesik az életből a szerelem, jut eszébe egy lektürgondolat². Minden az, ami, semmivel nem több, a lámpaoszlop csak lámpaoszlop, a dolgok nem mutatnak túl önmagukon, nem kapcsolódnak máshoz, fontosabbhoz, nincs másik világ. Ismeri az érzést. Szereti a fiút, az a baj. Belenyilall a fájdalom a szívébe, ami persze lehetetlen, a szív konkrétan nem tud fájni, ezzel tisztában van, mégis ott érez valami rosszat, bal oldalon, a melle alatt, ha a másik oldalon szúrna, joggal gyanakodhatna az epéjére, így viszont nincs más magyarázat, mint a félelem attól, amire készül.

Hangot hall, összerезzen, a lámpa zöldre vált, ez figyelmezteti a vakokat, legyen ez intés neki is, tessék erre gondolni, lát, mekkora dolog, meg kell becsülni azt, ami van. [...] Még lassabban indul tovább, mint ahogy eddig jött, talán a további lendületcsappanás okozhatja, hogy újból változik a helyzet benne, az elszántság helyébe kétségbeesés lép, árva és ötletlen, bárhogy dönt, rá fog borulni az ég, nincs jó variáció, túl sokáig húzta. Lesz ereje elmondani, amit el kell, de nem tudja, nem bánja-e meg még ma, már mire nézi a nagy holdat, bánni fogja, nincs megoldás, sehogy se jó, egy nap futni kezd majd az utcán, az lesz a legokosabb, futni kezd, felemelkedik, elrepül innen messzire.

Mire átér a zebrán, megint jobb egy kicsit, igyekszik határozottan menni, legyen hangja a lépteinek, a cipője koppanásaiból merít erőt, **én egy jó nő vagyok**, mondja magának, **valakinek majd teljesen kellek**, erre gondol, a régi módszert veszi elő, a fiú rossz tulajdonságaira fókuszál, szidja magában, lealacsonyítja, dühös akar lenni rá. Meglátja,

- 45 várja már a sarkon, a megbeszéltnél előbb érkeztek oda mindketten. Nem megy föl hozzá, kizárt, beülnek valahová, a könyvtár büféje jól lesz, elmondja ott, amit akar. Se ideges nem lesz, se dühös, nem fog érvelni, arra semmi szükség.
Nagy levegőt vesz. Most ér oda. **Szia. Szia.**

Egressy Zoltán, *Hatalmas lesz a hold* (2013)

¹ melírcsík: más színű tincs a hajban

² lektúrgondolat: szórakoztató, könnyű szépirodalmi műre jellemző gondolat

2.

A királynál

Tudom, hogy csatára készülsz, uram,
és az időd drága, lehet, hogy ez lesz
az utolsó estéd, vezéreid várnak, mert
stratégiád se tökéletes még, és szolgálid
5 már készítik pompás de könnyű, talán
utolsó lakomádat, színes sátrukban
pedig sietve szépítkeznek a lányok,

nincs most időd sokat fecsegni, pláne,
hogy az ellenség táborából jöttem,
10 ott nőttem fel, ott tanultam, ott voltam
szerelmes és ott a múltam, nem áruló
vagyok mégsem, hanem utazó, vándor,
bölcс és szentelen, most nagyon bátor
és egy kissé meglepett is ettől, de se nem
15 örült, se nem részeg, és se megölni, se
eltéríteni nem akarlak téged, egyszerűen
csak jöttem, megkérdezni tőled, hogy
üzensz-e valamit a legszélére,
mert én odatartok éppen, hogy
20 átszóljak vagy átkiabáljak onnan,
mert meguntam, hogy hallgat az Isten.

Kemény István, *Szép versek* (2013)